

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Floremundi Raemundi V. Cl. Olim Consiliarii Regis
Galliarvm Ex Calviniano Catholici Synopsis Omnium hujus
temporis Controversiarum tam inter Lutheranos,
Calvinistas quam alios plurimos. Sive Historia ...**

Raemond, Florimond de

Coloniae Agrippinae, 1655

I. Calvinus apud Pictavos merces suas exponere incipit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10880

obiit. Ab omni certè, quàm diu Engolismæ fuit, quæ Catholicæ contraria esset, religionis exercitio, precibus ac concionibus abstinuit: illud solam in omni sermone quem cum tribus illis (de quibus supra) Ecclesiasticis habebat, professus, se veritatem indagare velle. Tilius haustis animo Caluini opinionibus, miro desiderio eos videndi incensus qui Catholicæ Ecclesiæ bellum indixerant, Geneuam primum, inde in Germaniam profectus, assumpto Comite Caluino. Id ægerimè ferens Tilius frater Curie Parisiensis Protonotarius, fratrem sequutus, breui in Galliam rediit, resto in Germania Caluino, qui postmodum Rufo, de quo supra, in familiam se dedit: in cuius comitatu plerosque Catholicæ fidei aduersariorum antesignanos visitauit atque alloquutus est. Memorabile est quod quum Caluinus a Bucero ad Erasmus, tergiversantem adhuc, nec hæreticorum libidini obsequentem, adductus esset, isque de intricatis aliquot religionis capitibus sermonem cum ipso contulisset, ad Bucerum conuersa oratione Caluinum demonstrans dixisse fertur: *Video magnam pestem oriri in Ecclesia contra Ecclesiam.* Simile quid de Berengario primo Sacramentarium auctore historiæ testatur, nimirum quum is in Fulberti Carnutensis Episcopi in lecto decumbentis cubiculum ingressus esset, sanctum virum à circumstantibus quæsisse, Quid is esset hominis, cui diabolus auribus nescio quid insufflantem videret. Tilius porro tam in patriam quàm ad meliorem mentem reuersus, Caluini doctrinam repudiavit, & ab ea semper postea abhorruit. Caluinus e contra ægrè ferens primo hoc veluti trophæo se defraudatum, Tilium quibus poterat modis suggillabat, turpiter eum defecisse, & ad Papistas se recepisse, in Præfatione Commentariorum super Psalmos scribens, nec vquam deinde eius memoriam nisi per conuicium & probum vsurpans. Tilius interim, contemptis his latratibus, publice facta, vt diximus, Lutheranismi (neque enim tum Calvinismus adhuc notus erat) abiuratione, Archidiaconus electus est: (de qua dignitate cum Renaudio, in Gallicis historijs ob prodicionem ac rebellionem, cuius signum ijs temporibus primus popularibus suis extulit, non, longa ei lis fuit) & quantum antea in promouenda, tantum deinceps in impedienda ac retundenda noua religione diligentia adhibuit.

QUIBUS MODIS CALVINUS DOCTRINAM suam propagare cœperit: & quibus Apostolis (scilicet) ad hoc vsus sit.

CAPVT X.

ARGUMENTUM.

- I. Calvinus apud Pictauos merces suas exponere incipit.
- II. Prima eius dogmata siue propositiones.
- III. Primum Calvinisticum Pictauis in horro quodam celebratum Consilium.
- IV. Primi Caluini Apostoli.
- V. Inuentus scholastica à Calvinistis seducta.
- VI. Mos omnium hæreticorum in sacerdotum vitia invehendi.

I. CALVINUS in Galliam reuersus, Pictauam concessit, & in doctorum hominum, quibus antea ex aliorum sermonibus notus erat, familiaritatem facile se insinuauit. Tam scientia enim siue doctrina quam virtus facile amatores inuenit: & excellentia, siue ad bonum siue ad malum, ingenia, vt Philo ait, diu latere non possunt. Nec vllum commercij genus est, quo homines etiam maxime inter se peregrini, atque adeo absentes facilius colligantur, quam doctrinæ ac literarum. Harum commendatione Caluinus breui multorum sibi amicitiam adiunxit; & inter alios Francis Fonqueti, Prioris Monasterij Moulsteriensis, qui & hospitium ipsi præbuit: nec non Caroli Lesagi, Scholæ apud Pictauenses Rectoris in eodem quo Caluinus oppido nati, magnæ existimationis viri, præsertim apud regis matrem, regni tum gubernatricem: quæ & ipsa parum abfuit, quin fuerit seducta. Caluinus interim contracta eum doctis illorum locorum viris familiaritate ita utebatur, vt frequentem quidem faceret religionis mentionem, sed obscuram admodum & magis ad tentandum quam ad docendum. Tandem vero nonnullis secreta suæ religionis, & quid ipse de Lutheri, Melancthonis, & Zuinglij, quasi triumvirum opinionibus sentiret, aperuit. & in loca quam maxime potuit secreta abductis, scripta sua & precandæ formulas à se conceptas ostendit, & in genua pro-

volutus ad communes secū preces inuitavit: quas magna vehementia & devotione, vt videbatur, recitabat. Quia vero facile intelligebat ad institutum suum perficiendum non tantum hominum de schola operā, sed etiam magnorū & in Reipublicæ administratione constitutorum auctoritatem requiri: primam machinam Renerio Episcopalis sedis Vicario generali ad mouendam statuit.

II. Quum ergo apud hunc die quodam vnā cum alijs litteratis hominibus in horto diuersaretur, & religionis, ac Lutheri & Zuinglij opinio nū iniecta esset mentio (neque enim tum doctis tantum, sed etiam indoctis, & sæpius quidem inter pocula de religioni disputare solenne erat) Caluinus bene ad hanc rem præparatus, præcipua religionis capita explicare aggressus, tandem sermonē suū omnem in disputatione de Missæ sacrificio cōsumsit. Inter alia querebatur, Lutherum plagam hanc, quam in crustare potius quam sanare conatus sit, è mala fere peiorem fecisse. Et non aliter quam ijs qui per noctis vmbra iter faciunt, velut scintillam tantum exiguam apparuisse, ac viam leuiter tantum & perfunctorie commonstrasse. Inde factum, vt multos Papatu errores ferendo fouerit. Atqui remedijs multo asperioribus & cauterijs opus esse: & Romanæ Ecclesiæ idololatriam (sic diuina appellabat officia) vno impetu esse prosterendam atque euertendam, & pristinae integritati (suas imaginationes intelligens) omnia restituenda. Ante omnia vero rā Pontificia quam Lutherana profligata Missa, Cœnam Domini eiusque ritus ad pristinae formæ amissim exigendos esse. Barbarum quippe esse & impium, Christum è cœlo detrahere, & ligatum quasi & compeditum per Sacramentum hoc traducere, ac tandem manducare. Talem quippe manducationem spirituale non esse, nec per fidem fieri. Quod eò dicebat, vt inter Lutherum & Zuinglium mediam quandam viam ingrederetur, nec corporis realitatem omnino tollere videretur. Atqui si corporalitas à corpore tollatur, vbi, quæso, realitas illa permanebit? sit quomodo realitas illa subsistere poterit, quum Caluinus dicat, Christum secundum humanam suam naturam in cœlo manere: panem vero & vinum nihil aliud esse quam arrham & sigillum, quo omnia à Christo nobis promissa confirmantur? Quamuis autem Caluinus primum se huius doctrinæ de veto Cœnæ Dominicæ intellectu, & vera Christi præsentia, auctorem iactet: certum tamen est hæresin hanc à VViclephi schola & libris eum hausisse; de quo

supra satis multa diximus: vt etiam ex ijs colligi potest quæ in Actis Concilij Constantiensis & apud Prisbramum, qui VViclephianam eiecit hæresin, leguntur. Discipuli deinde aliquot Caluinianum carnis Christi per fidem manducandæ modū commenti sunt, contra magistri auctoritatem negantes materialis carnis communionem per S. Spiritus irradiationem animæ impertiri posse, & similitudinem à Sole, qua Caluinus vtitur, irridentes. In vniuersum docent, realem Iesū Christi substantiam, non vero corporalem, animæ infundi & communicari. Quis autem non videt inuisibilem hanc substantiam Platoniarum idearum similem esse? Alij nouam nescio quam transsubstantiationē confingunt, sic vt substantiæ panis, substantia corporis Iesū Christi adiungatur: quæ tamen iam non Transsubstantiatio, sed Vltra aut Cōsubstantiatio dicenda erit. Et hi à Lutheranorum opinione non multum absunt. Alij explosa Transsubstantiatione, nescio quam nouam, & non minus re quam nomine agrestem & absurdam Transconditionationem admittunt. Ipse certe Caluinus, de Sacramento hoc loquens, vocibus his, irradiatione, traiectione, defluxu, destillatione, inspiratione, &c. frequenter vtitur: cuiusmodi multæ aliæ phrasæ apud eundem & alios occurrunt. Alij concedunt animam & corpus nostrum corpore Iesū Christi nutiri: non quod corpus ipsum reuera manducaretur, sed per fidem & imputationē. Alij manducationem non necessariam esse aiunt; & manducare nihil aliud esse quam credere. Sunt etiam qui dicant, etiam si spiritū & virtute carnis Iesū Christi participemus, non tamen ipsa participare carne. Omnibus fere idem accidit, quod ijs qui nouos fontes fodere cupiunt. Vt enim hi effossa altius aliquanto terra, iam hic, mox alibi ebullientis aquæ scaturiginem deprehendunt, quæ arenam modo in hanc modo in illam partem cispellat; sic quanto altius Sacramentarij cloacam hanc suam fodere conati sunt, tanto plures ac fœdiores opiniones erupisse videmus.

In horto primi nostri parentes decepti fuerunt. In horto etiam pauci hi, quos prius diximus, à Caluino sunt seducti. Esi enim Caluinus nequaquam ea dicendi qua scribendi gratia ac vi polluerit, tāta tamen in dicendo vehementia vtebatur, vt auditoribus non morosissimis facile quæ vellet persuaderet, in horto illo, inquam, primum Caluinisticum celebratum fuit Concilium, quod Galliæ postea tanto constitit. Et interfuerunt Antonius Duguius